

СТАНОВИЩЕ

От

проф. д-р Мариана Тодорова Карагьозова-Финкова, Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ при Юридическия факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, професионално направление 3.6. Право (Конституционно право (Сравнително конституционно право))

1. Данни за конкурса и общо представяне на кандидата.

Със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ РД 38-90 от 30.01.2018 г. съм определена за член на научното жури по конкурса за „доцент“, професионално направление 3.6. Право (Конституционно право (Сравнително конституционно право)), обявен за нуждите на катедра „Конституционноправни науки“ при ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Конкурсът за „доцент“ е обявен в Държавен вестник бр. 100 от 15 декември 2017 г. Единствен кандидат по конкурса е д-р Мартин Кирилов Белов, главен асистент по Конституционно право при катедра „Конституционноправни науки“.

Изпълнени са изискванията на Закон за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) - приложени са всички изискуеми от закона документи по настоящия конкурс. Приложен е и списък с 4 монографии, учебник, студия и 56 научни статии и глави от книги за участие в конкурса. Всички научни разработки са приети за рецензиране по този конкурс. С оглед на

представените документи изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСБ по процедурата са изпълнени.

Гл. ас. д-р Мартин Белов е дългогодишен и уважаван от студентите и колегите си преподавател по Конституционно право на Република България в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Преподавателската дейност на д-р Белов е основно в областта на Конституционното право на Република България и Сравнително конституционно право, която не се ограничава само до ЮФ на СУ (включително и на английски език по програма ЕРАЗЪМ) - д-р Белов е преподавал „Сравнително конституционно право“ в НБУ, както и „Конституционно право на ФРГ“ в ZEDES “Germanicum” (на немски език).

Д-р Белов използва иновативни подходи в преподавателската си дейност и прилаганите от него power point презентации и ролеви игри безспорно допринасят за високото качество на неговата академична работа със студентите. Мартин Белов е и участник в редица научни организации и структури - член е на ръководството на няколко престижни международни и национални научни организации (CEE Forum of Young Legal, Social and Political Theorists, Съюзът на учените в България, Асоциацията по философия на правото и социална философия и др.).

Кандидатът има активно участие в над 50 научни конференции, от които 21 в чужбина като в повече от тях е поканен за лектор – т.н. конференции, организирани от IACL (Международната асоциация по конституционно право), ESCLH (Европейското общество по сравнителна конституционна история) и др. Наред с това д-р Белов е организатор и на няколко големи международни конференции, проведени в България.

В допълнение, следва да се отбележи, че кандидатът е участник в няколко от водещите европейски проекти в областта на конституционното и сравнителното конституционно право каквито са: „Ролята и бъдещето на

националните конституции в европейското и глобалното управление“ (VII рамкова програма, Университет на Кент, Великобритания), „Конституциите на държавите-членки на ЕС и европейската интеграция“ (Залцбургски център за изследвания на ЕС, Залцбургски Университет, Австрия), „Избори, свързани с икономическия и валутен съюз, „Хартата за основните права на ЕС и нейното прилагане от националните съдилища (Университет Париж I Сорбона)“ и др.

Мартин Белов има редица специализации в областта на конституционното и сравнителното конституционно право в престижни научни институции като Оксфордския университет (Великобритания), Макс-Планк Институт по международно и сравнително публично право (Хайделберг, Германия), Кьолнски университет (Германия и др.).

Искам специално да отбележа, че д-р Белов развива успешно програма „Еразъм“ пред последните три години, след определянето му за координатор на същата при ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Той е и координатор на Университетската агенция на франкофонията за ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Дългогодишен член е на Факултетния съвет на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“, на Общото събрание на СУ „Св. Климент Охридски“ и на факултетната комисия за управление на качеството на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

2.Обща оценка на представените по конкурса научни изследвания (монографии, статии и студии).

За участие в конкурса кандидатът д-р Мартин Белов е представил 4 монографии, 1 учебник, 1 студия, 1 съставителство на сборник, 1 научна редакция на книга и 56 научни статии и отделни глави от книги, които са публикувани в престижни академични издания в България, Германия, Франция, Австрия, Италия, Нидерландия и др. Прави впечатление, че

кандидатът е публикувал 23 научни произведения на чужд език, от които 22 на английски език и 1 на руски език в издателства като Kluwer, Springer, Pedone, Vittorio Klostermann Verlag и др.

Научните интереси и преподавателската дейност на кандидата са в широк спектър, с ясно доминиращ център – Конституционно право на РБ и Сравнително конституционно право. След защитата на дисертационния труд научните интереси на д – р Белов са насочени към едни от най-актуалните, сложни и често дискуссионни въпроси на конституционноправната наука не само в национален, но и в европейски мащаб. Това се потвърждава от обстоятелството, че значителна част от научните разработки на кандидата, представени по конкурса, са посветени на такива значими теми като конституционната идентичност, съдебния диалог, финансовия конституционализъм, конституционния плурализъм, кризата на традиционния конституционализъм и др.

Основните проблемни кръгове, на които са посветени трудовете (монографии, студии и статии), с които кандидатът участва в настоящия конкурс, могат да бъдат отнесени към следните направления в конституционноправната наука: конституционната теория на демокрацията, теорията за разделение на властите, влиянието на наднационалния конституционализъм върху националното конституционно право, ефектите на глобалното управление върху конституционното право, конституционната традиция и конституционната идентичност. Системните научни интереси на д – р Белов в българското конституционно право са получили изява в редица важни научни публикации.

Прави впечатление принципният подход на д-р Белов да търси концептуалното значение на явленията и ясно да заявява свои възгледи с характер на теория в областта на конституционната идентичност,

разделението на властите, финансовият конституционализъм и др. Съществена характеристика на научната продукция на д-р Белов е последователното прилагане на сравнителноправния, сравнително-историческия и социо-правния методи и подходи.

Могат да се открият няколко по-важни теоретични приноси, които се съдържат в научните разработки, представени за рецензиране от Мартин Белов в настоящия конкурс. Кандидатът д-р Мартин Белов предлага в монографията си „Българската конституционна идентичност“, представена като хабилитационен труд, оригинална теория за конституционната идентичност. Това е първата в българската конституционна теория разработка в тази нова и важна област на конституционноправната наука. Мартин Белов изяснява същността и функциите на конституционната идентичност, разграничава конституционната идентичност от други видове идентичност и от други близки до нея конституционни понятия, систематизира характеристиките на българската конституционна традиция и анализира идентичността на българските конституции.

Особено полезен е анализът на юриспруденцията на българския Конституционен съд, свързана с очертаване на границите между европейското и националното право. Критичният анализ на автора е подкрепен от сериозни теоретични и сравнителноправни аргументи.

Като съществен принос следва да се оцени ангажирането на автора с дебата за това дали европейското право има относителен или абсолютен примат над националната конституция или пък няма такъв. Монографията „Българската конституционна идентичност“ е задълбочено изследване, което поставя основата за дискусии по този важен за съвременното конституционно право въпрос в правната наука и практика у нас.

Кандидатът има редица публикации по въпроса за конституционната идентичност в европейски списания и в сборници от международни конференции. Това позволява на Мартин Белов да се включи в общия европейски дебат по проблема за конституционната идентичност.

Като изследване с характер на хабилитационен труд може да се оцени книгата на кандидата „Финансов конституционализъм“, в която авторът излага своите възгледи за финансовата конституция, финансовия конституционализъм и финансовата власт. Изследвани са конституционните измерения на принципа на балансирания бюджет, глобалните и националните фактори, водещи до възникване на финансов конституционализъм и финансова власт и е направен критичен анализ на възможните институционални разрешения, което има приносен характер. Съчетаването на сравнителноправния с философско-правен анализ, който касае сферите на европейското, сравнителното конституционно и финансовото право и сравнителноправният анализ на институциите на финансовата власт са определящи за приноса на изследването в българската наука в материята на сравнителното конституционно право.

Подобна оценка следва да се даде и на представеното за участие в конкурса изследване на тема „Институциите на изпълнителната власт в континенталноевропейския конституционализъм“. То има приносни моменти за развитието на теорията на сравнителното конституционно право у нас. Проследява се еволюцията на институциите на изпълнителната власт не само в нормативен и институционален аспект, т.е. от гледна точка на позитивното право, но и във връзка с историята на идеите, доминиращата държавно-политическа философия в съответната епоха и страна.

Освен философски и институционален анализ, книгата предлага и изследване на начина, по който титулярите на институциите на

изпълнителната власт в различни епохи и в различен социален контекст използват предоставените им от конституционното право възможности. Книгата предлага и задълбочен анализ на начина, по който титулярите на институциите на изпълнителната власт в различни епохи и в различен социален контекст използват предоставените им от конституционното право възможности и проследява процеса на парламентаризирането и демократизирането на изпълнителната власт като цяло.

Монографията „Гражданското участие в политическия процес. Конституционноправни основи“ представена за рецензиране в конкурса от д-р Мартин Белов е успешен опит за анализ на конституционните основи на демокрацията. Научна и научно-практическа стойност има изследването на политическите права в българското конституционно право. Бих желала да препоръчам на автора да замени понятието „партиципаторна демокрация“ с по-удачното за българската правна терминология понятие „демокрация на участието“.

Редица приноси моменти се съдържат и в статиите и студиите, представени за рецензиране по настоящия конкурс. С оригиналност се отличават изследването на постмодерните глобални предизвикателства към националното и в частност към българското конституционно право, критичният анализ на структурните дефицити на националния конституционализъм в началото на XXI в. и др. Общата ми бележка към кандидата, основана на рецензираните монографични изследвания, е повече баланс между собствено правното, философското и политическо измерение на изследванията, които са безспорно оригинални с тяхната многоаспектност.

Европейското измерение в конституционноправната проблематика присъства неизменно както в преподавателската, така и в научноизследователската дейност на кандидата. Кандидатът преподава и

дисциплината „Европейски конституционализъм“ в катедра Европеистика пред последните години и в редица от неговите статии и студии предмет на внимание са факторите и резултатите от европеизацията и модернизацията на българското конституционно право.

Наред с това са обхванати и съществени аспекти на създаването на типология на българската конституционна демокрация в различните етапи от нейното развитие, направени са проучвания на възникването и развитието на конституционните принципи при действието на Търновската конституция, създаването на типология и модели на религиозна свобода и толерантност, приложени към българския конституционализъм и др.

Считам, че като принос за българската конституционна теория следва да се оценят статиите на кандидата “Human Dignity in Bulgaria” и „Globalisation, Crisis of Territoriality and their Effects on the Constitutional Principles“. Статията “Human Dignity in Bulgaria” е една от малкото разработки, специално посветени на въпроса за човешкото достойнство и неговото конституционно измерение в българската теория на конституционното право. Статията „Globalisation, Crisis of Territoriality and their Effects on the Constitutional Principles“ е провокативно изследване на влиянието на глобализацията, кризата на териториалността и процесите на глобална и регионална миграция върху принципите на правовата държава, социалната държава, суверенитета и демокрацията.

Д-р Белов е автор на редица статии и глави от книги, посветени на конституционното право и конституционната система на Република България. Те са публикувани на английски език като по този начин д-р Белов подходящо допринася за популяризиране на същността, характеристиките и спецификите на българския конституционен модел в европейския научен дебат по въпросите на конституционализма. Признание за качествата на

научната продукция е позоваването на трудовете на кандидата в други научни изследвания. Д-р Мартин Белов е активен участник в европейския научен дебат и постепенно изгражда име на утвърден специалист в областта на конституционното и сравнителното конституционно право и извън страната, което се потвърждава и от поканите за участие като лектор в международни конференции.

Заклучение

Направеният анализ на качествата и приносите на представените за рецензиране научни трудове, на академичните и преподавателските качества на кандидата и на неговите възможности за справяне с научни, преподавателски и административни задачи показват, че д – р Мартин Белов има всичките необходими качества за заемането на академичната длъжност „доцент“.

Всички нормативни изисквания във връзка с провеждането на конкурса са спазени. Представените за рецензиране научни трудове от гл. ас. д-р Мартин Кирилов Белов отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Предвид гореизложеното считам, че кандидатът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент” по Конституционно право (Сравнително конституционно право). Ето защо, с убеденост давам своята положителна оценка и гласувам положително за това уважаваното научно жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ да избере гл. ас. д-р Мартин Белов на академичната длъжност „доцент“ в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.6. Право (Конституционно право (Сравнително конституционно право)).

19 март 2018 г.

гр. София

проф. д-р Мариана Карагьозова - Финкова